

REVIDERT

NASJONALBUDSJETT 2022

UTTALELSE

Til: Stortingets finanskomité
Kopi: Stortingets familie- og kulturkomité
Kultur- og likestillingsdepartementet

Dato: 18.05.2022

Nedenfor følger uttalelse fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO) til [Prop. 115 S \(2021–2022\)](#)
Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2022.

NTO representerer en landsdekkende infrastruktur av profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner. Våre [51 medlemmer](#) omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk.

FULL LØNNS- OG PRISKOMPENSASJON ETTER NYE PROGNOSE

Vi ber om at musikk- og scenekunstinstitusjonene kompenseres fullt ut for forventet lønns- og prisvekst i 2022 etter de nyeste prognosene. Samtidig med at ABE-kuttet ble viderørt i 2022 er forventet lønns- og prisvekst kraftig oppjustert slik at de generelle kuttene i rammen i realiteten blir enda større enn forutsatt ved fremleggelsen og behandlingen av statsbudsjettet for 2022.

I saldert statsbudsjett for 2022 fikk NTOs medlemmer en nominell rammeøkning på om lag 1,9 prosent. Dette innebar en realnedgang for åttende år på rad. Statsbudsjettet la til grunn en lønnsvekst på 3,0 prosent og prisvekst på 1,3 prosent. Per dato er rammen for årets lønnsvekst 3,7 prosent og forventet prisvekst er justert til 5,4 prosent.

I tillegg kommer den sterke økningen i strømprisen som tilsier at kostnadene blir langt høyere enn budsjettet.

Etter to år med pandemi og restriksjoner som har skapt store begrensninger for produksjon og formidling, er det en betydelig risiko for langsiktige kunstneriske og økonomiske konsekvenser. Det er fortsatt uvisst hvordan langtidskonsekvensene av pandemien vil slå ut på publikumsoppslutningen og institusjonenes egeninntekter fremover.

Institusjonsøkonomien er sterkt svekket etter åtte år med akkumulerte ABE-kutt som i 2022 samlet utgjør over 115 mill. kroner. I [FAFO-rapporten om budsjettkutt i kultursektoren](#) dokumenteres det hvordan de årlige kuttene har rammet den kunstneriske kjernevirksomheten og gått utover omfang og kvalitet i tilbudet til publikum.

Reell lønns- og priskompensasjon er forutsetning for at musikk- og scenekunstinstitusjonene skal opprettholde aktivitet og sysselsetting, men også for at de skal kunne fungere som vitaliserende kompetansemiljø for store deler av det øvrige kulturlivet i en krevende gjenoppbyggingsfase etter pandemien.

I en sektor hvor de offentlig finansierte institusjonene er de viktigste arbeidsgiverne for frilansere så vel som fast ansatte kunstnere er det også en nær sammenheng mellom institusjonenes økonomiske handlingsrom og kunstnerøkonomien. Ikke minst trenger frilansere, som er særlig hardt rammet av pandemien, oppdrag og arbeidsplasser å komme tilbake til.

Sammen med en styrking av musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammer, ber vi om ekstratilskudd til Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) for iverksettelse av kompetansebyggende tiltak i en gjenoppbyggingsfase etter pandemien som også treffer kunstnere uavhengig av ansettelse i SKUDA.

Vi viser også til rapporten ["Forestillingen er avlyst" Frafall av teknikere i sceneteknisk bransje og forslag til tiltak](#) hvor det kommer frem at det har vært et markant frafall av teknikere i sceneteknisk bransje.

Musikk- og scenekunstinstitusjonene er helt avhengige av sceneteknisk kompetanse, og et frafall av slik kompetanse er kritisk for bransjen. Samtidig har institusjonenes økonomiske handlingsrom og produksjonsvolum stor betydning for vilkårene for forutsigbare arbeidsmuligheter, vedlikehold og styrking av sceneteknisk kompetanse og trygge og regulerte arbeidsforhold for frilansere så vel som fast ansatte sceneteknikere.

GLEDELIG STYRKING AV PEER GYNT OG BEHOV FOR OPPRYDDING I KAPITLER OG POSTER

Det er gledelig at det foreslås en styrking av tilskuddet til Peer Gynt AS på 4,3 mill. kroner for å sikre nødvendig forutsigbarhet for stemnet.

Tilskuddet er bevilget over kap. 320 post 75, og vi leser dette som at Peer Gynt AS er flyttet over til denne posten som navngitt mottaker på statsbudsjettet.

Dette er etter vårt syn et steg i riktig retning som anerkjenner Peer Gynt AS som en varig/fast institusjon. Den administrative forvaltningen av post 75 er imidlertid delegert til Kulturrådet, og forvaltningen av tilskudd til faste/varige institusjoner, som eksisterer uavhengig av kunstnerne som en gang etablerte virksomheten og med skiftende kunstnerisk ledelse, er på denne posten blandet sammen med forvaltningen av tilskuddet til personlige kunstnerskap som fordrer kunstfaglig skjønn.

Vi ber om en gjennomgang av organiseringen av kulturpolitikk og forvaltning, og en opprydding i kapitler og poster på statsbudsjettet. Organiseringen må sikre at mest mulig midler kanaliseres direkte til kunsten uten kompliserende mellomledd, samt at ansvars- og rolledelinger og skillene mellom politiske og kunstfaglige vurderinger er klare og gjennomsiktede. Dette er en forutsetning for å sikre armlengdeprinsippet og strukturelt demme opp for at politiske og byråkratiske interesser på utilbørlig vis styrer kunstneriske beslutninger.

GJENNOMGANG AV BYGGEPROSJEKTER

Vi registrerer at regjeringen frem mot neste års statsbudsjett vil gjennomgå planene for byggeprosjekter i statlig sivil sektor med mål om å redusere kostnadene til slike prosjekter, få bedre kostnadskontroll og unngå ytterligere press i norsk økonomi.

Vi ber Stortinget være oppmerksom på at det er store etterslep i nødvendige investeringer i produksjons- og formidlingslokaler for musikken og scenekunsten. Det er både kritiske behov for rehabilitering og modernisering av eksisterende teater- og konsertlokaler og for nye produksjons- og formidlingslokaler flere steder i landet.

Dette er langsiktige investeringer i ytringsarenaer og felles møteplasser som lønner seg for demokratiet og er avgjørende for å sikre målene om kvalitet, bred formidling og tilgjengelighet. Vi ber derfor om at Stortinget bidrar til nødvendig fremdrift i viktige prosjekter.

Nationaltheatret er omtalt særskilt, og vi vil understreke at det er avgjørende for bransjen at det finnes frem til en løsning som sikrer Nationaltheatrets fremtid, med det ambisjonsnivået som er vedtatt for rehabiliteringen.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

*Marta Færevaa*g Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør